

Učiteljski Tovariš.

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Štev. 20.

V Ljubljani, 18. velikega travna 1906.

XLVI. leto.

»Učiteljski Tovariš« izhaja vsak petek. Ako je na ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo »Učiteljskega Tovariša« v Idriji. Naročnino prejema Frančišek Őrnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Oglasi in poslanice stanejo za stran 30 K, pol strani 16 K, 1/3 strani 10 K, 1/4 strani 8 K, 1/5 strani 4 K; manjši inserati po 30 h petit-vrsta. Večkratno objavlanje po dogovoru. Priloge poleg poštine 6 K.

Vsebina: Program XVIII. glavne skupščine »Zaveze avstr. jugoslov. učitelj. društev«. — Podaljšanje šolskih počitnic. — Oblast — učitelj. — Naš denarni zavod. — Šola in birokratizem. — Iz slovanskih pedagoških časnikov. — Iz naše organizacije. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Inserati. — Računski sklep »Jubilejska samopomoč«.

Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev.

Program

XVIII. glavne skupščine »Zaveze avstr. jugoslov. učitelj. društev«

dne 2., 3. in 4. junija 1906 v Šoštanju.

I. Na binkoštno soboto, dne 2. junija.

- 1.) Ob 1. uri popoldne ob prihodu vlaka iz Celja sprejem na kolodvoru v Šoštanju. Pri sprejemu igra slav. godba.
- 2.) Takoj po sprejemu sestanek v hotelu »Avstrija«, kjer zvedo za prenočišča oni, ki se zglasijo zanja.
- 3.) Ob 3. uri popoldne: seja upravnega odbora v hotelu »Avstrija«.

Dnevni red:

- a) Poročilo o delovanju vodstva »Zaveze«;
- b) določitev poročil za delegacijo;
- c) predlogi in nasveti.

- 4.) Ob 6. uri zvečer: Zborovanje delegacije v dvorani hotela »Avstrija«.

Dnevni red:

- a) Predsednik otvori zborovanje;
- b) legitimiranje delegatov in delegatinj;
- c) tajnikovo poročilo o delovanju »Zaveze« in »Zavezinih« društev;
- d) poročilo računskih pregledovalcev za l. 1905 (§ 15. poslovnega reda);
- e) blagajniško poročilo;
- f) volitev treh pregledovalcev računov (§ 15. posl. reda);
- g) določitev letnih doneskov »Zavezinih« članov (§ 7. lit. a) »Zav.« pravil);
- h) določitev sporeda za glavno zborovanje (§ 24. »Zav.« pravil);
- i) določitev časa prihodnji XIX. glavni skupščini »Zaveze« (§ 22. »Zav.« pravil);

- z) volitev vodstva in upravnega odbora »Zaveze« (§ 11. in 12. »Zav.« pravil);
- j) predlogi in nasveti.

II. Na binkoštno nedeljo, dne 3. junija.

- 1.) Ob 9. uri dopoldne:

Glavno zborovanje

v veliki dvorani hotela »Avstrija« po sporedu, ki ga določi delegacija.

Pred glavnim zborovanjem, ob polu 9. uri, zboruje po običajnem dnevnem redu društvo: **Jubilejska samopomoč.**

- 2.) Ob 1. uri popoldne: Banket na vrtu hotela »Avstrija«, ob slabem vremenu pa v spodnjih prostorih. Kuvert brez vina velja 2 K.
- 3.) Po banketu izleti na razne strani v okolici.
- 4.) Ob 8. uri zvečer: Koncert v veliki dvorani hotela »Avstrija«. (Vabilo h koncertu in spored se natisne posebej.)

III. Na binkoštni ponedeljek, dne 4. junija.

Ob 9. uri dopoldne odpotujejo z vlakom oni, ki se vrnejo po Koroškem in si pri tej priliki ogledajo Celovec, Vrbsko jezero, Beljak, Trbiž.

Za letošnjo XVIII. glavno skupščino so zglāšene sledeče razprave:

1. Slovanska učiteljska zveza. Poročevalec gosp. Ivan Šega, učitelj v Radovljici.
2. Nerazdeljen čas pouka. Poročevalec gosp. Ignacij Šijanec, učitelj v Gornjem gradu, Štajersko.
3. Učiteljevo delovanje izven šole. Poročevalec gosp. Vekoslav Strmšek, nadučitelj v pri Sv. Petru na Medved. selu, Štajersko.
4. Novi šolski učni red. Poročevalec gosp. Janko Likar, učitelj v Ljubljani.

Cenjeno učiteljstvo prosimo, da se sprejema v Šoštanju udeleži v najobilnejšem številu. Vozimo se po sledečem voznem redu: iz Celja gre vlak ob 11:45 dopoldne in pride v Šoštanj ob 1:04 popoldne. Pri dohodu tega vlaka bo sprejem. Primorci in Kranjci naj se pripeljejo v Celje s poštnim vlakom, ki odhaja iz Trsta ob 11:30 ponoči, pride v Št. Peter ob 2:29 ponoči, v Ljubljano ob 4:54 in v Celje ob 7:12 zjutraj. Iz Maribora se odpelje vlak ob 8:15 zjutraj in pride v Celje ob 10:10 dopoldne, ali iz Maribora proti Spodnjemu Dravogradu ob 10:12 dopoldne in pride v Spodnji Dravograd ob 11:54; odtod pa vozi en vlak ob 8:05 zjutraj in pride v Šoštanj ob 9:55 dopoldne, drugi pa ob 12:12 opoldne in pride v Šoštanj ob 3:40 popoldne.

Prosimo vse one, ki potujejo po tej progri, da se pripeljejo v Šoštanj že s 1. vlakom, da bodo tudi pri sprejemu.

Vodstvo »Zaveze«:

Tajnik:
Dragotin Česnik.

Predsednik:
L. Jelenc.

Podaljšanje šolskih počitnic.

Iz Štajerskega.

Z odlokem c. kr. dež. šolskega sveta z dne 21. aprila 1906 se podaljšajo že v tem letu glavne počitnice za dva tedna, da bodo trajale torej tudi na ljudskih šolah osem tednov. Da je to novo odredbo z veseljem pozdraviti, je ob sebi umevno. Preudariti pa moramo, kateri čas bi se določil za glavne počitnice. Nekateri menijo, naj bi trajale od 1. julija do 31. avgusta, drugi so zopet mnenja, naj bi se določile na čas od 16. julija do 15. septembra; to zadnjo misel omenja tudi odlok okr. šol. sveta.

Jaz nisem ne za prvo ne za drugo misel. Evo razlogov!

Nam na kmetih se je vsekakor ozirati na razmere, v katerih živimo. Prvo in glavno je vsekakor delo na polju. Da bi tega ozira ne bilo, ne bilo bi tudi pogubonosnega poletnega oproščanja. Največ dela je gotovo od srede avgusta do konci oktobra. Spravljanje poljskih pridelkov, hmelja, sadja, trgatev, oranje za ozimino i. dr. sodi v ta čas. Kaka mizerija je s šolskim obiskom, ve tisti, ki mora poučevati v teh mesecih. Da je pa uspeh v prvi vrsti odvisen le od rednega šolskega obiska, o tem ni treba izgubljeni besed. Julija in avgusta ni nikakor toliko opravka na polju kakor pa v roku, ki sem ga prej omenil. V teh mesecih torej nikakor ne potrebujejo starši svoje mladine doma tako nujno kakor pa v zgoraj označenem roku. Pomozimo ljudstvu v tem oziru, pa imamo manj sitnobe, manj pisarij, prijaznejše obraze okolo sebe in večji uspeh v šoli.

Pa ta preklicana vročina! I seveda. Vročina, vročina! Nič ne de. Da nas doslej ni vzel vrag, ne bo nas še odslej! Vročini se že da kljubovati na različne načine; v tem je vsakdo praktičen, toda veste, kdo se mi smili? Otroki! Kaj pa bo z njim v vročini zunaj na polju? Saj še odrasli zevajo in omahujejo na polju, pa ne bi tak ljudskošolski paglaveci! In higijena, pravo otroka e tutti quanti rahločuteči frazasti stavki, katerih je vedno polno na papirju, v praksi pa nič? Obvarujmo otroka vsaj v najhujših poletnih dnevih pred poljskim delom, pa ostanimo z njim v zračnih šolskih prostorih, ali pa idimo z njim v senco pod drevje. Gozdov imamo tudi dovolj. Saj ni res, da je pouk smatrati le takrat šolskim (pa še po formalnih stopnjah povrh), ako nas ne oklepajo resne štiri stene. Saj se da v hladnem gozdu, ob

žuborečem potoku, v svežem zraku mnogo uspešneje poučevati kakor pa v sobi. Kaj pa z kopianjem? Izprehodi! Izletil! Med urami se tudi lahko telovadi. Vse se da izvesti. — Varujmo otroke pred prenapornim telesnim delom v pasji vročini! Dovolj bodo še trpeli.

Da bi pa morda delili glavne počitnice, kakor nekateri menijo, bi storili nespamet!

Glavne počitnice naj trajajo od 16. avgusta do 15. oktobra.

Saj ne rečem, da bi bil nezmotljiv, vendar sem mnenja, da je ta čas najprikladnejši za to novo uvedbo.

Preudaritel! Oglasite se! Do 15. junija se mora poročati okr. šol svetom, kaj se je ukrenilo v tej zadevi. Rok je kratek.

Šolsko leto se naj kratkomalo začne v jeseni. Kako zavirajoče je pretrganje šolskega leta zaradi glavnih počitnic, je znano. Z—r.

Oblast — učitelj.*)

Spisal Anton Maslo — Ricmanje.

Vsak človek je stvar božja. Ta stvar je na tem svetu ločena vsaka po svojem opravilu v dosego svojega namena. Človek je najbolj umno bitje na tem svetu, ter je ustvarjeno za to, da se izpopolnuje, boljša ter pretvarja tako, da je vsak poedinec v korist vsemu človeštvu, vse človeštvo pa njemu. Torej vsi za enega eden za vse.

Kako lepo bi bilo to, ako bi bilo vse tako urejeno, da bi človek v vsaki dobi življenja in v vsakem stanu vedel za svoje opravilo, za svoj namen ter za pridobitev sredstev, ki so k temu potrebna; temu pa ni tako, priroda napreduje sicer gotovo in brez skokov, a večkrat v škodo človeku, ki se je prav ne zaveda. Vidi, kar gleda z očmi, sliši kar poslušča z ušesi, čuti s svojimi čutili sploh, a ne dosega tega, kar bi tudi lahko bilo, kar bi bilo v blaginjo sebi in drugim.

Zato je v prvi vrsti poklicana odgoja in pouk v izenačenje prirodnih sil blagim in mirnim potom. Duša, ki je takorekoč središče našega življenja, delovanja, mišljenja in hotenja ter čuvstvovanja, se ne more kar tebi nič meni nič prirodnim potom urediti, da zadobi mir in edinost vsega stvarstva. Mora se jo polagoma a to gotovo približevati pravemu človeškemu hotenju, čuvstvovanju ter neprisiljeni naravni delavnosti. V to so poklicani kot glavni činitelji šola, cerkev ter drugi vzgojitelji. Tu dobi človek največ znanja, izkušenj ter občevalnih zmožnosti, ki se mu vpletajo takorekoč v srce, v dušo, da se v zmernosti svojega značaja vglobi v svoje in drugih delovanje, da postane dober član človeške družbe ter koristen prašek veselstva. To je mogoče pri človeku v prvi vrsti z dobrim poukom, ko je človek še dovteten za dobro; in to je skoraj dandanašnji vsakemu človeku možno; to s poukom v šoli.

Vse, kar je, je tudi splošno. Naj si bo dobro ali slabo, vse moramo s potrpežljivostjo in vdani v najvišjo previdnost voljno prenašati. Ker se vse izpopolnjuje, oziroma pretvarja, zato naj tudi pri pouku pazimo, da gremo v duhu časa dalje za blagor in napredek, da ne zaostajamo ali skačemo, da se ne silimo ter oviramo, kjer tega ni treba, temveč da naravno brez hudega pritiska poučujemo v napredku za koristi in blagor človeškim dušam. Saj damo dušo njemu, ki je prvi,

*) Ta članek je napisan z namenom, da pomiri zaradi kršenja zakonov razburjene duhove v Istri. Tako nam piše g. tovariš sam. — Članek priobčujemo, čeprav se ne strinjamo s člankarjevimi izvajanj.

a najboljši oče ter pravičen sodnik in gospodar. Njegova oblast sega čez vse, kar je v nevidnem in vidnem svetu. Najboljši učitelj nam je v veselstvu ter ne dopusti krivice, ki bi se zgodila. Učiteljstvo naj posnema dobro, da uči resnico nramno-verske vzgoje, kakor je delal najvišji učitelj, ta pravični sodnik. Prevelika mnogovrstnost kliče z edinstvom k njemu ter kaže na dobroto te milosti k njemu, ki je vir vsega.

Kakor si velike stvari navadno privzemajo tudi svoje velike lastnosti ter jih ohranjajo, tako ima tudi pri vzgoji ljudi, ki se posvečujejo k temu oddelku dobrega stvarstva. In tu dobimo v prvi vrsti učitelje; mnogo je učenjakov, ki se pečajo z različnimi študijami, begajo od ene znanosti do druge brez dobre zveze, drugi ostajajo vedno pri eni ter tako izpopolnjujejo splošnost, pri tem pa imajo skupno zvezo, so edini v splošnih zakonih ter ne nasprotujejo v najmanjšem, kar odgovarja splošni pravici in resnici. Obsojati pa je one činitelje, ki hote ali nehote zanikujejo ta red ter ga hočejo ustvarjati po svojih strankarskih, nedokazanih in neopravičenih načinih morda sebi in drugim v propast.

V prvi vrsti je vzgoja za to, da ohranja lep red v duši posameznika, kar bodi tudi v občem ljudskem naziranju, iz katerega se čestokrat rode možje veleumni, ki so podlaga domovinski kulturni sreči svojega ozemlja in ki spet ustvarjajo poseben krog prijateljev. Ti izkušajo svoj dobri krepki glas razširiti tudi drugam. Iz malega kroga zraste velik obseg.

Ker pa je človek tudi naravno bitje, ki ima kot tako svoje potrebe, katere zakriva s svojimi duševnimi vrlinami, potrebuje zopet višjega oskrbnništva kakor je on sam. Družiti se ima v večje skupine, katerih duše so postavljene večjidel v sredino delovanja za življenje. Ako ni katerim stvarstvom prav, se izkuša hitro izenačiti tudi sredina in narobe. Kadar se blago hotenje izkaže v zadostni moči v sredi, v vladi, takrat ožive tudi drugi deli itd.

Šolsko vlado v bistvu zastopajo pravi učitelji in to večinoma najboljši, kar se sme reči, ali vendar so tudi oni kakor drugi nižji v stvarstvu odvisni od sodrugov, t. j. od drugih vlad. Že od nekdanj so se hoteli izvestni krogi izpopolniti, vendar do danes brez uspeha, zakaj člani in takorekoč njihovi deli so bili ali premočni ali prešibki, t. j. v preslabi zvezi med seboj. Dobili so se sempatja zastopniki učiteljstva, ki so vse svoje interese žrtvovali dobri stvari v prid in pri tem dosti storili za šolstvo. Ta dobra stvar se je razen malih izjem izpremenila v meso in kri ter postala vodilna misel vsemu stanu. Okrepila se je, da je vladala tudi nad drugimi deli, ki niso bili tako čvrsto združeni med seboj ter so kakor vsako slabejše bitje čim dalje več nagajali vsemu početju. Ta lastnost se je pa tudi vrnila sempatja večkrat med tiste pojave, ki so imeli v prvi vrsti delovati na to, da se stvar popolnuje v splošni blagor; in tako so si stvari same v tem škodovali; v kar bi si morale koristiti. Moč, ki je imela ostati v sredinah za takozvano rezervo, se je množila v svojem času tako, da je lahko nastalo nesorazumljenje, ki se je pa dalo v istem času odstraniti, ko so zopet tuptam druge moči delovale le proti sredini, da je ona imela prejšnje stanje in morebiti lahko še večje. Vsi ti pojavi so se prikazovali pri šolskih oblastih ter učiteljih, da so jih v stvari zdaj na eni zdaj na drugi strani ojačali ali šibili, vendar pa skoro vedno v pravo smer napredka šolstvu.

Kolikor je to potrebno, bi se moralo še nadalje pojavljati v veseljnosti, zakaj brez tega in določne preglednosti stvarnih teženj ni mogoče dognati dobrega smotra.

Vse vede, s katerimi se učenjaki bavijo, so več ali manj koristne; vendar pa zagotovo ustvarjajo določene namene, pri katerih se suče vse na svetu. Tudi šolstvo se vrta pri učiteljih kakor pri njihovih oblastih v istih sferah, le s tem razločkom, da se prvi v svoji mnogovrstnosti pečajo bolj direktno osebno, druge pa bolj stvarno. Oboje prav, ker se v prvem in drugem dobra stvar izpopolnuje in zedinuje v prospeh šolstvu, šolstvo pa si v tem lahko škoduje, če ne gre vedno in povsod z roko v roki skupno za stvari tolikanj plemenitega pomena. Tu uspeva veliko bolj vzgoja, kadar učiteljstvo in šolske oblasti neprekinjeno in neumahujoč stopajo v blagor veselstva, oziroma človeštva.

Posebno lepa prilika se dožene v tem, kjer se oblastva po svojih direktnih in indirektnih organih dotikajo druge polovice skupnega vzgojnega interesa in narobe, in to v raznih posvetovanjih, sejah, zborovanjih ter skupščinah, oziroma kongresih. To je uvedeno tudi v vseh slojih človeštva pri vseh stanovih v kulturnih, znanstvenih in vzgojnih zadevah. Tu ima priliko vsak izražati svojo lastno sodbo, svoje lastno mnenje, ki se ali vpošteva v zvezi z drugimi pravičnimi stvarmi, izpreminja ali pa zavrže. Tu se ima nekako zbrati poglavarstvo ali oblast, ki potem sama tako deluje v občo korist in odreja, da imajo tudi drugi člani delovati v tej smeri. Tako si je tudi šlo učiteljstvo in šolska oblast vedno iz roke v roko. Kakor pa ima vsaka še tako velika in imenitna stvar svoje hibe in nepopolnosti, tako se tudi tu pojavlja posebno v polpreteklem času, da si ena kakor druga privzemajo večjo moč; enkrat zmaguje po nekaterih učiteljstvo nad oblastjo, drugikrat pa narobe. Tega mnenja pa nekateri niso, ker drugače ne bi videli pred seboj načrtanega smotra, po katerem se ima vzajemno času primerno stopati, krepiti in bodriti nižje sloje v organski mnogovrstni samopomoči v korist sebi in vsemu svetu ter ne bi hoteli pokazati simpatij, ki jih imajo do vzgoje in šole.

(Konec.)

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca mal. travna 1906 K 67.413.69.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštnih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Šola in birokratizem.

(Dopis s Krasa.)

(Nadaljevanje.)

Oglejmo si železnice, javne zavode, ceste i. dr., kjer ima birokratizem prvo in zadnjo besedo. Prvič se gradi, kakor kakor bi menili zidati in graditi stoletja. Dalje naredi tako, da človek ne ve, čemu bo služilo, in se mnogokrat podira, še preden končajo. Slednjič pa je vse skup zastarelo in malo vredno, četudi dokončajo. Zgledi: Volilna reforma Gautscheva, nova železnica z dovoznimi cestami, avstrijski Lloyd s svojimi parniki, ki dozezajo rekord v počasnosti. Koliko kritike je vredno na pr. uradovanje mnogih uradov! Seveda je za nas najvažnejše delovanje tega prečudnega svetnika v šolskih

zadevah. Nikdar ni še morda videl šolske stavbe od znotraj, še sanja se mu ne o šolskem delovanju. Nič ne ve za boje in težave, ki čakajo učitelja pri tem opravilu. Vendar ima glavno besedo on. Pri zeleni mizi zлага paragrafe in določbe, katerih neizvedljivost je takorekoč na dlani. To so tiste konfuznosti, ki vanje uprega šolo, tako da ni nihče zadovoljen in da ni nikomur v korist!

Kako naj bodo kaj vredne krparije kakšnega paragrafoviča, ki ne ve niti, ali eksistujejo ljudske šole. Zgledov imamo premnogo. Oglejmo si le te neštevilne paragrafe, navodila, svarila, opomine itd., ki prihajajo na razna šolska vodstva, pa se prepričamo o njih eminentni ničvrednosti. Novi šolski in učni red nam je klasičen zgled. Nihče ni z njim zadovoljen, pač pa vsi v opoziciji proti njemu. Čemu to? Zrasel je pri zeleni mizi v zatohli sobi, ne pa zunaj med šolniki, izkušenimi pedagogi. Glavni vzrok, da gre tu tako šepavo dalje, je tudi ta, da dosegajo vplivne in visoke službe tukaj ljudje, ki nimajo nikakega pojma, a so seveda tako srečni, da jih protežira kak skisan dvorni svetnik ali podoben birokrat. Tako pridejo na odlična in vplivna mesta ljudje, ki ne vedo nič o tistem, kar bi morali imeti v levem mezincu.

Vedno slišimo od vseh strani najraznovrstnejše jeremijade o napredku, o preimenitni nalogi šole, o velikanskih zaprekah in ovirah, toda glavnih zaprek, glavnih ovir nihče ne vidi. Namesto odstranjevanja vidimo pomnoževanje. Namesto olajšanja trudapolnega učiteljskega delovanja nastopa oviranje in otežkočenje. Ni dovolj, da nam meče birokratizem polena pod noge, še sami mu pomagamo pri tem. V tem pogledu imamo pravi unikum, pravo potvoro modernih pedagoških načel v novem podrobnem učnem načrtu za dvo-razrednice, pa tudi pri enorazrednicah ni boljše. To se pravi, da imamo pri tem sami sebe za norca. Po katerih načelih je sestavljen, kdo in kako ga je sestavljal, to naj zagrne plašč molčečnosti, toda fakt je, da sodi v dobo sv. inkvizicije, ne v moderni svet.

Neizogibni c. kr. okrajni šolski svet, sv. Birokracij, je seveda kumoval tej potvori in jo poslal v svet z vnetim priporočilom. Klasične vsebine pa je vsekakor to bilo. Vsemu učiteljstvu toplo priporoča, da se ga strogo drži, kjer mogoče takoj po izdajanju v prvem polletju šolskega leta 1904/5. Strogo naj se ga drži učiteljstvo pri svojem poučevanju! Ni li to nekak vojaški naglas, ki se ga poslužujejo razni desetniki itd. in se znašajo nad pomilovanja vrednimi rekruti. Za kakšno šolo se bori moderna doba? Za svobodno, ki nima nanjo odločilnega vpliva nobena tiranija bodisi pedagoška, politična, cerkvena ali državna. Kam pa gre ta svoboda, ako predpisujejo človeku natančno snov in pot, po kateri naj hodi? Kam so stlačili svobodo, ako vežejo učiteljstvu roke, da se ne more niti geniti kamoli svobodno postopati? Kaj je učiteljstvo res tako nizek stan, tako zaničevan faktor v državi, da sme vsakdo brez strahu diktirati mu, kar mu ravno pade na misel? S tem nikakor ne rečem, da nima ta podrobni učni načrt nikakih vrlin. Ravno narobe. Marsikaj je dobrega v njem, toda splošno premagajo slabosti vse dobro. Le en sam pogled vanj z bistrim očesom pokaže, kaka spaka je. Na pr. čitanje, realije, slovnica in geometrija — to je le vrsta sestavkov, paragrafov in navodil brez logične zveze, brez realnosti v sebi. Načrt lahko imenujem izrodek bolne pedanterije, ki ne bo nikdar oživljal šol. Ne da se uporabiti ne tako, še manj drugače. Nikakor mi ne more nihče ugovarjati, da je ta načrt nekak navod za učitelja.

Natezalnico njegovega duha ga lahko imenujem. Vkljub veledobremu načrtu mora iskati drugod virov v pomoč. Vkljub vsemu temu eminentno-pedagoškemu delu, nastalem večinoma z vsakodnevnim nesmiselnim zapisovanjem gradiva brez pravega razmotrivanja in posvetovanja (mala izjema je tudi tu), ni učitelja v našem okraju, ki bi ga ne klel. Jemlje in jemlje, toda ta prokleti aneroid njegove energije v šoli kaže vedno nevihto, slabo vreme, jasnega obnebja morda ne pozna. Na učiteljišču smo se učili o priložnostnem pouku. Kaj pa je to? Kar sem zunaj na kmetih, nisem slišal več te besede ne v teoriji, še manj pa jo zasledil v praksi.

Oglejmo si prvi predmet v tem načrtu! To je čitanje. Mesečno sta predpisana po dva, trije berilni sestavki. Seveda se rabi še vedno III. čitanka, ki jo je sestavil Končnik, a izmed slabega je izbrano v načrtu najslabše. Ravno tu bi utegnil priložnostni pouk imeti velik vpliv na otroška srca. Vzemimo poletno nevihto. Nebo je prevlečeno s črnimi oblaki. Bliski švigajo, in grom stresa zemljo. Kako plaho se ozira nežna deca v razjarjeno prirodo! Saj se celo odrasli ne morejo ubraniti groze. V šoli je čitanje, in otroci čitajo berilo »Oslova senca« ali kaj podobnega. Kako razpoloženje vlada v otroških srcih! Priroda je pokrita s snegom, sanjkanje, kepanje je na dnevnem redu, toda v šoli čitajo »Rudarja«, »Človeški udje se upro«. Seveda ne mislim, da bi moral učitelj vsako malenkost uporabiti za priložnostni pouk, toda še v tistem malem številu slučajev tega ne more, ker mu brani načrt, oziroma berila niso za rabo, toda ne vselej. O realijah treba čitati seveda po dovršeni obravnavi primeren sestavek v knjigi, toda kdaj, ko ima razred 60 do 80 otrok in le 4 do 5 polur za čitanje? (Dalje.)

Iz slovanskih pedagoških časnikov.

Priobčuje —b—.

VI.

Izpoved učiteljskega srca.*)

(Po »Poslu z Budče«.)

Kaj manjka naši šoli?

O tem v Avstriji vedno aktualnem vprašanju je govoril nekda v Pragi ustanovnik »Svazu Komenského«, učitelj g. Konrád Pospíšil, a to predavanje, ki je tedaj zbudilo veliko zanimanje in napravilo globok vtisk, je povzročilo nastanek brošure »Co schází naši škole?« (Kaj manjka naši šoli? Knjigo je dobili za 48 h od upravníštva »Volné Myšlenky« v Pragi). To je popolna izpoved učiteljskega srca. Naša šola ima na prvi pogled krasno, zdravo podobo. Uradna diagnoza o zdravstvenem stanju šole se glasi od leta do leta vedno prijaznejše. Vse napreduje v mirnem, odmerjenem tempu: učitelji učijo, mladina se izobrazuje, nadzorniki nadzorujejo in občani plačujejo. Vsi so zadovoljni. Nihalo uradne ure ne more nihati mirneje.

In vendar je telo bolno. Kdorkoli zna in hoče videti, ne uide mu slabost in obraba mnogih organov, bolešno trepetanje zaradi slabega krvnega obtoka, časih sliši tudi otli zvok jetičnega kašlja.

To opazuje najbolj oni, ki je s šolskim telesom zrastel, ki je v njem sam »organiško kolesce«, ki sam trpi ž njim.

*) Na ta članek posebno opozarjamo. Deloma je izvrsten komentar k našemu članku »Šola in birokratizem«. Uredn.

To je učitelj. Čuti dolžnost, reči to, kar misli, olajšal bi si rad dušo z izpovedjo, a ne verujejo mu, in najbrž ga prekričijo. Treba je smelosti in poštenja v to, da vzmore odpreti šolske dveri in odgrniti šolske rane, o katerih ne sliši navadno javnost ničesar.

Učitelj Konrád Pospíšil ima to drznost, in še več, ima tudi dar zgovornosti in aprobacijo izkustva, da sme in mora biti poslušan.

Pravi: »Skrb za šolstvo je narodu pogoj samoobrambe, kakor človeku skrb za lastno zdravje in lastno telo.

Kako izpolnuje narod naš to dolžnost?

Naš narod ima te le temeljne nedostatke: nestalnost, manjka mu energije in vztrajnosti. (Čehi!!!)

Vedno čaka rešenja od drugod: iz nebes, z Dunaja, iz Moskve, iz Pariza, a pri tem pozabi na svarilo: Spas leži v vas! Ne verujemo nikomur, samo lastni sili. Povsod prihajamo prepozno. Težko se ganemo, in če se pomičemo, nikamor ne pridemo. Mnogo govorimo, malo delamo. Čakamo, da drugi dozidajo, kar smo imeli v načrtu pred sabo, da drugi poreko, kar smo mislili, da si pridobijo patent na to, kar smo izumili, da povedo, kar smo že davno sami vedeli, da kakšen minister napravi, kar smo imeli storiti sami.«

Tako se je dogodilo, da je bil dolgo zapuščen tudi grad naše šole. Z uravnavo šole l. 1869. se je sicer storil nekakšen korak v šolstvu, toda nismo znali ga izkoristiti, kakor so to storili na Češkem Nemci.

Statistika sicer govori tudi pri nas o velikem napredku. Postavili smo mnogo krasnih šolskih zgradb in nakupili učil, o katerih se niti sanjalo ni starim učiteljem; šolski poset je postal vseobčeren in se je približal skoro popolni dovršenosti; velik, nepričakovan napredek se je pojavil v našem šolstvu. Toda ne da se tajiti, da ta vnanji cvet in razvoj ni prinesel notranjega cveta.

Trpkó nam je in grenko zato, da nam ni mogoče tajiti, da nedostaja tej »naši moderni« šoli mnogo, da bi se smela imenovati res moderno; tej šoli »naroda«, da bi bila v resnici narodna, ljudska; da tu nekje uhaja neizmerna neizrabljena energija prizadevanj in dela učiteljev, neizkoriščane topline, ki izhaja iz goriva šolskih izdatkov; izkratka, da navzlic vsem narodnim žrtvam, izmoghajočim prizadevanjem, neumorni marljivosti večine naobraženega, zavednega učiteljstva, prijaznosti in dobri volji prijateljev šolstva: niso uspehi naše šole takšni, kakršnih želijo poštene prijatelji ljudstva in narodne šole, in kakršnih je treba našemu narodu.

Kdor to taji, ne dela dobro!

Mnogo jih je, ki še niso izpregledali, ki še ne vidijo; mnogo jih je, ki videti nočejo... Mlajši učitelji so vzrasli iz nove šole, manjka jim retrospektive, pogleda v preteklost, v minulost in torej tudi ključa k spoznanju in primerjavi; izmed starejših jih gleda na šolstvo še mnogo skozi rožnata stekla hvaležnosti za vse, kar so učitelji sprejeli v gmotnem oziru: kakor grdih sanj se spominjajo neblage krute dobe, dobe neverjetne bede, ki nas je dolgo obdajala z železnimi oklepi, do zadnje uravnave učiteljskih plač... A mnogo jih je zopet, ki vidijo — toda modro molče. Prememba zakona je delovala na mnoge neprijazno; priljubilo se jim je uradovanje, birokrat je ubil v njih učitelja, ugajalo jim je vladanja drugih, postali so nadzorniki, ravnatelji, »gospodi nadučitelji«, člani šolskih uradov, prestali so biti narodni učitelji, časih so nehali biti celo ljudje!

In marsikaterega navdušenega in svobodomiselnega učitelja je postal pobarvan birokrat, ki menja liki kameleon svojo hojo »po vetru od zgoraj.« In te »Poturice so gorše od Turka.«

Marsikdo si prilastuje pravico nad šolo: država, cerkev, narod.

Iz razmerja med državo, cerkvijo in šolo nastaja toliko zla, da ni drugega želeti, nego da država »opusti to razmerje in se zadovolji z moralno podporo in obrambo kulturnega razvoja narodov, prepuščajoč vse ostalo narodom samim, naj se kosajo, naj se prehitvajo.« — Neumna želja, v Avstriji neizpolnjiva!

»Vsaka centralizacija je poguba šolstva. Šola je tem boljša, čim enostavniša je, čimbolj se približuje pravzoru rodovine.

Delavnica, v kateri se obliči otroška duša, ni tvornica in ne sme biti tvornica. Vzgoja človeka je umetnost, nikdar rokodelstvo, ali celo mehaniško tvorniško delo, ki ga urejajo šablone in enolični gibi stroja. Delo tvornic je mogoče, potrebno, kjer gre za naglo in ceno reprodukcijo, kjer gre za izdelke — od najmanjšega gumba do kolosov-strojev; tvorniško delo more reproducirati tudi umetniška dela, to se pravi, posnemati po umetniškem vzorcu in izdelovati; tvornica more izdelovati tudi avtomate, ki plešejo, hodijo, igrajo in morebiti tudi pojo — nikdar pa ne more tvoriti mislečih ljudi, ki svobodno delajo in čutijo. Dresura more izolirati zveri, naučiti prečudnih umetnosti konja, psa, opico, miši in bolhe, nikdar pa vzgojiti svobodnega občana, človeka, moža, žene!

Vzgoja je težka umetnost. Umetnost nima ne konca, ne mej, nima ne granic popolnosti ne viška; približuje se svojemu idealu bolj in bolj, nikdar ga ne doseže — kakor asymptota hiperbole — da še manj; ljudstvo, ki hrepeni po višku umetnosti, se mi dozdeva kakor blodeč deček, ki beži proti obzorju, hoteč doseči »nebo«. Seveda neuspešen beg, toda ti novi in novi obzori, ta igra oblakov na modrem oboku, to večno krasno, večno neutešeno hrepenenje.

Po pravici pravi Lessing, da bi hotel imeti gotove resnice v dar, že zrele, od Boga samega, kakor jabolko, ki je padlo o drevesa; v iskanju resnice leži to, kar pretvarja življenje v življenje. V hrepenenju po resnici in po cestah do nje, v iskanju novih obzorov življenja in umetnosti leži večno življenje. Če ni gotove resnice, tudi ni mogoče dati življenju in umetnosti stalnih, neizpremenljivih, negibljevih zakonov. Umetnosti in resnici je treba svobode. **Šoli je treba svobode!**

Učitelj mora imeti toliko svobode, da sme izbirati nova pota, katera pozna, da bi smel storiti, kar more, da bi mogel, kar umeje, in umel, kar ima. Če ne umeje, ne nauči ga tega noben predpis, nobena inštrukcija, nobeno nadzorstvo, nobena konferenca, če neče sam, nihče ga ne prisili — da bi pa hotel, dajte mu volje, svobodne volje, svobodo misliti in delati; suženj vzgoji samo sužnja ali zlikovca (javnega ali skritega v ovčjem runu); da bi hotel, mu dovolite radost dela, radost dela iz lastnega nagiba, lastnega razuma in lastne vesti — drugače je vse zaman: pozlatite si kupole šolskih palač, obdajte jih z vrti Semiram idinimi ali Ludovikovimi — vse zaman, brez svobode ne bodo te palače drugega nego kosarne, zavodi za dresuro konj, opic in papig.«

Razmerno najsvobodnejša šola je pri nas enorazrednica. Avtorjeva izvajanja o nji so jako simpatična.

Učil je na enorazrednici nekoliko let. Z opravičenim ponosom pravi, da je bil tedaj ravnatelj, učitelj in oskrbnik zgradbe v eni in isti osebi. Tedaj je bil prvič in zadnjič cel učitelj.

Občna šola je tem boljša, čim bolj se približuje svojemu pravzoru obitelji; gorša je, čim podobnejša je kosarnam, Kosarnski sostav je poguba šolstva.

V razširjenih šolah je pomaknjeno težišče šole iz učiteljev v šolske vodje.

»To je velika zmota: težišče leži v učitelju, v njegovi zmožnosti, v njegovi vesti; dobrega učitelja lahko pokvariš, dovolj je, da mu vzameš samozavest in veselje, ki izhaja iz dela, svobodo, posluževati se sredstev po svojem izkustvu, po danih razmerah, izkratka, dovolj je, v njem ubiti učitelja in ga nadomestiti z »učiteljsko silo«; toda da bi bilo mogoče popraviti srednjega ali slabega učitelja s hospitacijami, konferenčnimi poročili, z navodili in grajami — izkratka: s strožjim nadzorstvom — to je velika zmota.

Noben učitelj ne uči pri nadzorstvu neprisiljeno, prosto; često greši tu, ko drugače ne bi grešil. To je naravno. Kako ti je, čitatelj, če ti gleda kdo, četudi najboljši prijatelj, pri pisanju dopisa čez ramena? Ali napišeš pri tem »nadzorstvu« pametni stavek? Kako je soprogu pri nadzorstvu tašče? Dobro veste, da tašča najlepše ravna, če prepušča mladi par samemu sebi; svetovati sme časih — toda grajati — tega ne sme nikdar! In to je mati!

Zakaj se boji in čuva policijskega nadzorstva celo zanikarni zločinec, ki se mu popolnoma brezpomembne vse kazni?

Če se šola ne osvobodi policijskih vezi, birokratiških šablon in nepotrebnega nadzorstva, dokler ne pade usodni nazor, da je šolstvo stroj, k čigar obskrbi zadostuje skrbnik (bodisi minister ali kdorkoli) — so zaman vsa prizadevanja. Ko bi bil učitelj sam Komenský, v tem sistemu bi mu malo pomagal ves napor.

S tem seveda ne trdim, da bi učiteljstvo ne imelo stremiti z vso silo, ob podpori vseh slojev naroda, po kolikor mogoče visoki naobrazbi, a učitelju je treba stalnih, nepretrganih in neizčrpljivih virov višje vseobče in stanovske naobrazbe; učitelj se mora učiti vse življenje — a v ožgled tej doživotni dolžnosti naobražati se, izgine kratki rok kate-rekoli pripravljalne naobrazbe v kvadratnem razmerju dobe.

Velike naobrazbe je treba učitelju, tako velike, da ostane vselej ideal, za katerim se mora pehati kakor nekdanj še vedno po strmi stezici samopomoči, samovzgoje, samonaobrazbe, katero edino olajšata združeno prizadevanje organizacije in pomožna roka učiteljstva visokih šol.

Toda pri tem mu je treba svobode, da bi mogel in smel svoje znanje in svoje izkustvo uporabljati v prid šoli. Brez te svobode je zaman umetnost, zaman znanje, zaman volja, zaman stremljenje, zaman vse.

Velika beseda v šolstvu je instrukcija. »Nedavna polustavka na železnicah, takozvana pasivna rezistenca, je dokazala, da se niti na železnici ne more ravnati slepo in dobesedno po instrukciji. Bila je to izvrstna misel uradnikov, dokazati, da to ne gre! A v šoli traja polustavka že par let, samo da učitelji ne stavkajo dobrovoljno, ampak zaradi sile. Predpisi se morajo izvrševati do pičice — kam se pride, na to se ne ozirajo tam gori, ali pa se iščejo vzroki drugod: v udobnosti učiteljevi, v metodiki, v slabem nadzorstvu itd.

A v teh razmerah doraščajo v učiteljstvu generacije, ki so plod razmer: mladi učitelji, ki mislijo, da so predpisi nedotakljivi, ali pa ne vedo si pomoči, četudi čutijo nedostatek. Tudi je težko jim svetovati; kaj, ko bi to naznanili, ko bi prišel na to g. nadzornik ali šolski vodja?

Nadzor igra v našem šolstvu (kakor povsod, kjer ni zaupanja in ljubezni), preveliko vlogo.

Učitelj ni siguren niti minute, da ne vstopi krajni nadzornik, hospitujoči vodja, okrajni ali celo deželni šolski nadzornik. Šolski vodja pravi, da je za vse, kar se v šoli dogaja, odgovoren, da mora torej o vsem vedeti, da bi bil »pokrit«, nadzornik se zopet »krije« pred deželnim nadzorstvom; zares, čudno gospodarstvo, kjer je treba vse »prikrivati«!

Dokler ni bilo takšne hipertrofije nadzorstva (in prikrivanja), si je mogel učitelj mnogo dovoliti — nikakor v svojo udobnost, ampak na dobrobit učenja, discipline in vzgoje. Tu se je kršil največkrat urnik — »Fahrplan«, kakor ga je krstil jako srečno profesor Čada.

Učitelj si je pomagal s kakšno urico telovadbe ali realij, kadar je sila zahtevala, da se učvrstijo temelji najvažnejših predmetov (materinščine, računstva!) Gorje učitelju, ko bi storil to danes! Učitelj je mogel prej v slučaju potrebe, muditi se pri ponavljanju dotlej, dokler niso vsi učenci pridobili potrebne urnosti; kako so se natihoma popravljali nedostaki učnih osnov, tako se je podajala pomožna roka nedolžnim upehancem. — Danes tega ne smemo storiti.

Učitelj mora danes referovati v mesečnih konferencah, ali se je učna »snov« (!) »dovršila«, če ne, mora navajati vzroke in priložiti obljubo, da bo vse kmalu popravljeno, in razume se, da ima vsak vzrok, zakaj se je učitelj pomudil, svoje neprijetne strani; da je osnova pregrešna, ne smemo reči, da učenci doslej niso bili dovolj pripravljani, ta izpoved bi bila nekolegijalna, da učenci niso učiva razumeli to osenči učiteljevo »metodiško znanje«. Torej je najbolje molčati, in — snov »dovršiti«! Za nami potop! Učitelj je pokrit, šolski vodja je krit, nadzornik je pokrit — kaj še hočete?

Še več vrst drugih bolnih pojavov v šolstvu biča avtor neizprosno s trdim, odkritim in poštenim slovom. Odkriva lice vlačugi protekciji, šablonam pri pouku, klerikalizmu v šoli itd. in prihaja k nazoru, da je edini pripomoček za izlečenje težko dograjenega šolstva legalno osvobojenje šole.

»Petice so sicer papirnate bombe, toda če jih je mnogo, če bijejo neprenehoma, dosežejo vendar nekaj — vsaj po težini, če ne po udarcu. Organizaciji učiteljski, ki jo bo podpiralo enomiselnost soglasje naroda, težko da se bodo ubranili, težko da jo bodo prisilili k molčanju, jo ignorirali, zlasti če jo Jednota Komenskega koncentruje v najvišjih temeljih. Brez te koncentracije je nemogoče veliko reformno delo šolstva. Manifestacijski shodi s korporacijami na čelu naj zbujejo zanimanje za šolstvo, naj zbudijo lene poslance in prvake. Žurnalistika izpolnjuje že danes svojo dolžnost; sto predalov naših listov je napolnjenih s šolskimi razpravami, manjka samo jek v javnosti.*)

*) In na Slovenskem? Človek naj bere le »Slovenca« in »Domoljuba«! Kaka gnojnica se pretaka po klerikalnih listih! Z njo grde šolstvo in učiteljstvo, ker so njega ljuti sovražniki in zato očitni krvniki vsakega kulturnega napredka! Z gnjusom se bodo spominjali teh žalostnih časov še pozni zanamci, ko jim bo govorila naša kulturna zgodovina o lopovščinah zatiralcev svobodne volje in svobodne šole!

Reforma šolstva, vsega šolstva pride gotovo, ker mora priti. Povsod se čuti in priznava, da je reforma pred durmi, da bje z velikom kladivom na preperela vrata starega gradu; tolče po vratih ki jih varuje zapah parlamentarne mizerije. V ozdravljenju parlamenta je njena zmaga, njena nada, ura njene bodočnosti. Vseobče, enako pravo glasovanje edino more odstraniti zavore; njena zmaga je istodobno zmaga nove svobodne šole. V tem znamenju naprej!

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Iz zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev.

Delegate za glavno skupščino v Šoštanjju so prijavila.

XI. Društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja ljubljanske okolice. 34. gdč. Jerica Zemljan, učiteljica, Studenec-Ig; 35 Tomo Petrovec, nadučitelj, Polhov gradec.

XII. Slovensko učiteljsko društvo kočevskega okraja. 36. Teodor Betriani, učitelj, Ribnica; 37. Ignacij Hude, učitelj, Vel. Lašče.

XIII. Postojnsko učiteljsko društvo 38. gdč. Terezija Bole, učiteljica, Vrhopolje; 39. Gdč. Marica Dovgan, učiteljica, Zagorje; 40. Dragotin Česnik, nadučitelj, Knežak; 41. Fran Mercina, učitelj, Vipava; 42. Fran Grum, učitelj, Vipava; 43. Ivan Mercina, učitelj, Slap. Namestnika: 6. Mirko Fegic, učitelj, Knežak; 7. Vinko Engelman, nadučitelj, Trnje.

XIV. Učiteljsko društvo za Trst in okolico v Trstu. 44. Fran Martelanc, učitelj-voditelj, Katinara; 45. Gospodična Ivanka Sabadin, učiteljica, Bazovica. Cenjeno učiteljsvo opozorimo prav posebno na poziv pripravljalnega odbora v Šoštanjju, ki je priobčen v zadnji številki »Učit. Tovariša«
Vodstvo »Zaveze«.

Društvo učiteljev in šolskih prijateljev ljubljanske okolice je imelo svoj letni občni zbor dne 10. maja 1906 v Ljubljani v hotelu »Štrukelj.« Občni zbor je bil povoljno obiskan, še dovolj dobro za razmere, ki vladajo v vrstah učiteljsva ljubljanske okolice. Zbralo se je 27 učiteljev in tri gospice tovarišice, imenoma Jerica Zemljan, Angela Janšova in Marija Odlasek. Čast jim! Veliko gospic tovarišic je bilo ta dan v Ljubljani, članice društva so, ali v krog zborovalcev ne pridejo, dasiravno je bila vsaka posamezno vabljen, tako se nam je vsaj zatrdilo. To smo hoteli pibiti, a o zborovanju samem, ki je bilo precej živahno, poroča tajnik.

Slovensko učiteljsko društvo kočevskega okraja je imelo prvo letošnje zborovanje dne 10. maja v Ribnici. V odsotnosti društvenega predsednika St. Tomšiča, ki se sedaj mudi na obrtno risarskem tečaju v Ljubljani, vodi zborovanje podpredsednik tovariš Gregorač.

Po presrčnem pozdravu, po prečitaniu pismene opravilice zaradi uradne inspekcije zadržanega tovariša M. Vrbiča ter po oblastilu, da nas je bivši član St. Legat iz Idrije brzojavno pozdravil, da besedo tajniku F. Štefančiču, da poroča o društvenem delovanju.

Društvo je v preteklem letu zborovalo trikrat. Kot poročevalci so nastopali tovariši: Fink, Štefančič, St. Tomšič in St. Legat. Podrobneje poročilo o vsakem zborovanju je bilo objavljeno v »Tovarišu«. Namesto pri četrtem zborovanju, za kar je bil neugoden čas, se je v posebni okrožnici, ki jo je podpisalo vse slovensko učiteljsvo v okraju, izrekla brezpogojna zaupnica delegatom deželne skupščine, izrečno po tovarišu Gregoraču kot našem zastopniku. Vest o pretečem discipliniranju delegatov zaradi znane resolucije je bila provzročila med zavednim kranjskim učiteljsvom močan vezuvski potres, ki pa je vsepovsod zadel ob trdo skalovje solidarnosti ter tako ostal neškodljiv. Dal Bog, da bi ta jeklena edinost družila učiteljsvo vsekdar,

kadarkoli bi se našo usodo odločujočim faktorjem povedalo naravnost v obraz, kar jim gre po božji in naši pravici.*) Lepo stanovsko zavednost je pokazalo učiteljsvo tudi povodom smrti nadučitelja Mandeljca v Sodražici. Spremilo ga je dne 13. februarja t. l. prav v častnem številu k zadnjemu počitku ter mu pod vrlim vodstvom tov. Zupančiča skupno z ondotnim pevskim društvom »Glasom« zapele tri žalostinke, predsednik Tomšič pa se je v ginljivih, v srce segajočih besedah poslovil od njega. Bodi zemljica lahka 45 letnemu trpinu! Nadalje se spominja moža, ki sicer ni bil naš tovariš po stanu, pač pa naš ne samo prijatelj, ampak naravnost brat po mišljenju in čuvstvovanju, v besedah in dejanjih. Na dan, ko se začena najboljši mesec v letu, je po dolgotrajni prsni bolezni za vedno preminul tudi najlepši mož v svojem sodnem okraju, najlepši namreč po plemenitosti svojega srca in po svojem neumornem delovanju. Zatisnil je oči c. kr. dež. sodni svetnik v Vel. Laščah gosp. Daniel Šufraj. Kako skrben oče je bil rajnik, kako je častil in ljubil naš stan, kako je razne učitelje ob raznih prilikah zagovarjal ustmeno in pismeno s svojo vplivno besedo, koliko je svoječasno vsako leto žrtvoval za ubožno in pridno šol. mladino, kaj je storil kot dolgoletni kraj. šol. nadzornik za velikolaško šolo, kakšne zasluge ima kot 24 let službujoči sodnik v okraju, vse presojojč s človeškega stališča — o tem, žalibog, na tem mestu ne moremo natančneje govoriti. Pa saj ostane zapisano v srcih mnogobrojne neutolažljive rodovine (2 hčeri imata dva naša tovariša za soprogi), dalje v kroniki velikolaške šole in med prostim ljudstvom, ki mu je izkazovalo veliko spoštovanje in zaupanje. Veličastnega izpoveda, kakršnega še niso videle Vel. Lašče, se je 3. t. m. (kateri dan je bilo prvotno sklicano naše zborovanje) udeležilo v lepem številu tudi učiteljsvo ter mu zapelo dve žalostinki. Naj bi srce, ki je neprestano bilo v blagor svoje rodovine in svojega okraja, našlo zasluženi mir in pokoj! V preteklem letu smo zaradi preselitve izgubili tudi nekaj izmed najpridnejših tovarišev obiskovalcev in poročevalcev. Bodi jim sreča milejša v novem delokrogu.

Končno izrazi upanje, da bodo vse nanovo nastavljene učne osebe pristopile v krog našega društva, da se tako skupno podpiramo v svojem stremljenju, skupno navdušujemo za svoje ideale in skupno borimo za boljšo bodočnost. Navdušenje pa črpamo iz svojih glasil. Zato in pa da bo naše društvo zanesljiv stebriček impozantne stavbe jugoslovanske učiteljske organizacije, po kateri edini smemo upati, »da se vremena bodo nam zjasnila«, je treba, da si vsak član šteje v moralno dolžnost podpirati glavne stebre te organizacije, t. j. naša glasila »Učit. Tov.« »Popotnika« in »Zvonček«. Samo čitati liste ne velja. To bi se reklo »zlate pene« devati na sveto podobo: olepšana je pač, a ne pridobi na veljavi. Glavno je gmotna podpora.

Blagajniško poročilo izkazuje v vsem 116 K 92 v čistega društvenega imetja.

Nato je govoril tovariš Primožič o razdeljenem in nerazdeljenem pouku. Najprej prečita tozadevne §§ novega šol. in učnega reda, obsodi poldnevni pouk, primerja celodnevni pouk z dopoldanskim nerazdeljenim ter izjavlja, da sedaj še ni mogoče izreči sodbe, kateri izmed teh je boljši. To je največ odvisno od krajevnih razmer. Na to temeljito našteje in pojasni vse prednosti in glavne senčne strani nerazdeljenega dopoldanskega pouka ki jih pa ne moremo navesti zaradi pičlega prostora ter izrazi vodilne misli v sledečih tezah, ki se po daljši debati, v katero so posegli tovariši Gregorač, Zupančič in Štefančič, soglasno sprejmo:

1. Koder so lokalne razmere v vseh ozirih ugodne, naj bo pouk celodnevni.

2. Poldnevni pouk je le zasilno sredstvo, za to naj se kolikor mogoče omeji.

3. Koder je mogoče, naj se izpremeni poldnevni pouk v nerazdeljeni dopoldanski.

4. Nerazdeljeni dopoldanski pouk je zlasti priporočljiv v poletnem času (za razmere na kmetih namreč).

*) Tako mora biti!

5. Koder se tega zaradi preoblega števila otrok ne more takoj uvesti, naj vpliva učiteljstvo, da se razširi šola.

6. Koder je eventualna uvedba celodnevnega pouka ovira, da bi se šola razširila, naj se energično deluje na uvedbo nerazdeljenega dopoldanskega pouka. Na jednatem premišljenem govoru se mu predsednik iskreno zahvali.

Za delegata se izvolita tovariša T. Betriani in Ign. Hude, ki obljubita, sigurno udeležiti se »Zavezinega« zborovanja v Šoštanju.

V novi odbor se izvolijo: F. Gregorač, predsednik; St. Primožič, njegov namestnik; J. Zupančič, tajnik; T. Betriani, blagajnik in Fr. Štefančič, odbornik. Pripomniti je, da so dosedanji funkcionarji, ki niso bili na novo voljeni, odklonili eventualno novo izvolitev. Ko predsednik došlim društvenikom izreče zahvalo na udeležbi, in jih izpodbuja k nadaljnjemu pridnemu obiskovanju društvenih zborovanj, se zborovanje po dveurnem trajanju zaključuje.

Štajersko.

Saleško učiteljsko društvo je zborovalo v četrtek 10. majnika v Šoštanju. Po običajnem pozdravu izreče društveni predsednik tovariš Koropec svoje obžalovanje, da zopet danes manjka več tovarišev in tovarišic. 1.) Nato prebere društveni tajnik tovariš Armič zapisnik zadnjega zborovanja, ki se udobri brez ugovora. 2.) Izmed dopisov omenja društveni predsednik dopis vodstva »Zaveze«, ki se nanaša na glavno zborovanje »Zaveze« o Binkoštih v Šoštanju. Dopis prevzame krajevni odbor, ki že marljivo deluje in se trudi, da kolikor mogoče ustreže vsem udeležencem zborovanja. 3.) Tovariš Koropec nadalje naznanja, da je okr. učiteljska knjižnica zopet urejena in da se knjige že lahko izposojujejo. Pri tej priliki izreče tudi tovarišu Hočevanju zahvalo za pomoč pri težavnem urejevanju jako zanemarjene knjižnice. Nadalje predlaga, da bi učitelji sami z lastnimi prispevki pripomogli, da bi nakupili nekaj novih slovenskih pedagoških knjig za okr. učiteljsko knjižnico. Ta predlog se z veseljem sprejme. 4.) Potem poroča tovariš Hočevanj o temi »Delovanje učitelja izven šole«. Vsi navzoči z zanimanjem poslušajo poročilo in z odobravanjem sprejmejo vse stavljene teze. 5.) Na predlog tovariša Nerata se volijo delegatom za »Zavezino« zborovanje o Binkoštih I. Koropec, J. Armič in gdč. Zorka Legat. 6.) Tovariš Koropec prosi, da bi mu kot zastopniku učiteljstva v okrajnem šolskem skvetu vse šole, ki imajo kako važno zadevo pred okrajnim šolskim svetom, že pred sejo vse potrebno naznanile, da potem ve, kako stališče naj zavzema pri seji. Nato izreče tovariš Weber v imenu vsega učiteljstva tega okraja tovarišu Koropcu najsrčnejšo zahvalo za njegovo plodnosno delovanje v okrajnem šolskem svetu. Prihodnje zborovanje bo z ozirom na zborovanje »Zaveze« šele 1. julija v Šoštanju. Po zborovanju je bila pevska vaja za koncert o Binkoštih.

Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj je zborovalo dne 29. aprila v Celju. V svojem nagovoru pozdravi tovariš predsednik v obilem številu tovariše, šolskega nadzornika g. Schmoranzerja ter na novo pristopla člana tovariša gg. Rud. Božiča iz Laškega in Jak. Vrečka iz Šoštanja. Omenja, da smo izgubili vrlega člana iz laškega okraja tovariša gosp. Hohnjeca, ki je postal nadučitelj v Kozjem. Naše društvo se ga s prijetnostjo spominja, ker je bil priden obiskovalec naših sestankov, tudi vesel in zabaven družabnik. Gosp. profesor Josip Stritar se je na brzojavno čestitko, poslano mu ob slavnosti njegove sedemdesetletnice, odzval z zahvalo.

Po prečitaniu in odobrenju zadnjega zapisnika so se izvolili delegatom za letošnjo glavno skupščino »Zaveze« v Šoštanju sledeči tovariši, oziroma tovarišice: gg. Franc Brinar, Lovro Šah, Rajko Vrečar in gospa Ida Wudler, namestnikom pa: g. Lud. Černej, gdč. Nika Kosijeva, gg. Ivan Logar in Fran Pristovšek. — Tovariš predsednik opominja na udnino »Učiteljskemu konviktu«, izreče pa tudi željo, naj izkaže vodstvo »Učiteljskega konvikta« v »Tovarišu« vedno vsoto, ki se je potom kolekte nabrala, zakaj tako izkazovanje vsot more biti jako izpodbudno za tovariše raznih okrajev.

Govorilo se je dalje o uvedbi dvomesečnih počitnic na ljudskih šolah na kmetih. Že letos se bodo uvedle dvomesečne počitnice, ki pa naj bodo, če le mogoče, povsod enotne, in sicer od 15. julija do 15. septembra. Po izdanem odloku ministrstva za nauk in bogočastje se naj izjavijo domače učiteljske konference in krajni šolski sveti zaradi začetka počitnic najkasneje do 15. junija, da bodo mogle druge šolske inštanice vse potrebno ukreniti, da se vsem šolskim vodstvom počitnic zadevajoči odlok naznani pravočasno, t. j. pred 15. julijem. Čas začetka glavnih počitnic določi na predlog dom. učit. konferenc in krajnih šolskih svetov le okrajni šolski svet, ki je za to kompetentna oblast. Deželni šolski svet želi tudi, da bi bil začetek šolskega leta v jeseni. Tov. Fr. Brinar stavi nato sledeči soglasno sprejeti predlog: Naše društvo izraži željo, naj vsi šolski voditelji delujejo na to, da začno v našem okraju velike počitnice s 15. julijem. Ta želja naj se izrazi tudi okrajnemu šolskemu svetu, da bi ta vedel potrebno ukreniti, ko bi kak krajni šolski svet hotel nasprotovati.

Predsednik je omenjal tudi zaupni shod v Celju, pri katerem se bo določil kandidat za prihodnjo državnozbornsko volitev. Ker smo važen del volilcev, smo radovedni, koliko jih bo izmed učiteljstva povabljenih k zaupnemu shodu. Vsak tovariš, ki je bil povabljen k zaupnemu shodu v Celje 10. dne maja, naj naznani to našemu društvu. — Določilo se je, da odpade majnikovo zborovanje, prihodnje pa je odvisno od tega, kdaj bodo glavne počitnice pričele; gotovo bo pa po počitnicah.

Nato sta tov. Fran Brinar in Fr. Krajnc izvajala svoje misli o nerazdeljenem času pouka. Naštela sta mnogo točk, ki govore za in proti omenjemu pouku; po temeljiti razpravi se je vnela živahna debata, v katero so posegli tovariši Černej, Kveder, Schmoranzler in drugi. Poudarjalo se je, da bi bilo dobro, uvesti od slučaja do slučaja v poletnem času nerazdeljen pouk, ki bi se pričel ob 7. uri zjutraj in bi trajal do 11., 12. in po potrebi do polu 1. ure; tudi v zimskem času, kakor meni tovariš Krajnc, bi naj bil nerazdeljen pouk, ki bi trajal od 9. do 1. ure, zlasti v hribovitih krajih, kjer imajo otroci daleč do šole. Z uvedenjem nerazdeljenega pouka bi seveda morale odpasti vse olajšave šolskega obiskovanja čez poletje. Na vseh šolah našega okraja bi ne kazalo uvesti nerazdeljenega pouka, a tam, kjer je mogoče, naj se s takim poukom poizkusi. Tovariš Krajnc je prosil našega zastopnika v okrajnem šolskem svetu, naj tu vsako gibanje za nerazdeljen pouk podpira, kar poslednji obljublja storiti; zastopnik tudi pove, da je celjski okrajni šolski svet že določil nekatere šole, kjer bi se za poizkušnjo uvedel nerazdeljen pouk.

O »Učiteljevem delovanju izven šole« sta razmotrivala tovariša Lud. Černej in Anton Petriček. Jedro govora prvega predavatelja je to-le:

Učiteljstvo deluje mnogo izven šole, in sicer: a) za služek, b) brez ozira na zaslužek (idealno delovanje). — a) Ker zahteva šola celega moža, naj se da učiteljstvu dovoljna plača, da se mu ne bo treba baviti s stranskimi služki, ki deloma nikakor ne povzdigujejo njegovega ugleda, ali ga store odvisnega, vsekakor pa — šoli na kvar po nepotrebem izčrpavajo njegove telesne in duševne moči. — b) Idealno pa naj učiteljstvo deluje, kolikor mu to dopušča čas in sposobnost. Taka dela so: pisateljstvo, komponiranje, znanstveno delovanje, godba, petje, delovanje v raznih zastopih, v dobrodelnih in narodnih društvih, na gospodarskem polju itd. Nehvaležnost nam naj ne jemlje veselja in morebitni neuspehi ne poguma! — Priporočeno pasivno rezistenco smatra govornik za izraz sicer lahko umljivega obupa, ki pa ravno nas ne dovede do zaželjenega smotra, temveč nas upropasti z narodom vred.*) V politiki bodi učiteljstvo dobro verzirano, ohrani pa se kolikortoliko nad polit. strankami, s čimer pa ni nikakor rečeno, da bi naj ne zastopalo odločno svojega prepričanja. Ako nas ne ljubijo, respektirajo nas naj vse stranke.

Končno bodi učitelj dobrohotni svetovalec občanom ter jih vodi vztrajno, a previdno in taktno po potu vse-

*) To je le subjektivno mnenje.

stranskega napredka. Glavno torišče učiteljevo pa je in ostani — šola! — K ti točki so govorili še drugi tovariši, katerih izvajanja bi se v kratkem glasila: Gotovo je, da pride našemu narodu rešitev iz sužnosti le po učiteljstvu. Le-to se peha, bori in trudi, da bi zbudilo narod iz one duševne letargije, ki jo vedo nekateri izborni izrabljati v svoje sebične namene. Kadar narod spozna dobre in ne-sebične namene učiteljstva, kadar si bo v izdatnejši meri iskal opore pri učiteljstvu in se otresel onih spon, ki ga tišče k tlom kakor skala velikana, tedaj bo zadihal naš narod krepko, a se tudi obenem prerodil. Počasi pride preporod našemu narodu, a gotovo!

Po tem jako zanimivem zborovanju se nas je sešlo večina tovarišev v »Skalni kleti«, kjer nam je pri dobri postrežbi in neprisiljeni zabavi prehitro minil čas.

Vestnik.

Imenovanje. Vladni svetnik v naučnem ministrstvu, g. dr. Anton Primožič, goriški rojak, je imenovan za deželnega šolskega nadzornika. Kje, tega ne pove razglas.

Poročil se je v Polzeli tovariš Anton Nerat, učitelj v Šoštanju, z gđ. Farčnikovo, nadučiteljevo hčerko. Čestitamo!

Iz krogov spodnještajerskega učiteljstva nam pišejo: Ali bi ne bilo umestno, da skliče predsednik celjskega okrajnega učiteljskega društva predsednike, oziroma zastopnike vseh učiteljskih društev na Spodnjem Štajerskem na zaupno posvetovanje v Celje glede postopanja učiteljstva pri bodočih volitvah v peti kuriji? Učitelji nismo nobeni hlapi političnih strank, da bi z nami delali kakor svinja z meh. Dovolj jasno smo povedali, da nočemo Korošca, ki je največji sovražnik zavednega učiteljstva in šolstva, in vkljub temu so ga zaupniki pri celjskem shodu določili za kandidata. Dalje časa ne bomo gledali mirno takega postopanja od strani volilnih mož spodnještajerskih. Tudi mi imamo nekaj vpliva na ljudstvo in bomo začeli s pozitivnim delom. Lepe besede so nam premalo. Če mislite preko nas voditi naše ljudstvo, se jako motite! Ali je res spodnještajersko politično življenje tako zavrženo, da si nobeden vplivnih mož-politikov ne upa spraviti voza v pravi tir? Ali res nima nobeden pograma, se upreti oktroiranju Korošca za kandidata? Možje, kje ste? **Nobeden zaveden spodnještajerski učitelj ne bo dal glasa Korošču! Delali bomo vsi proti njemu.** To si zapomnite, voditelji naše politike! Zaupno posvetovanje, ki ga naj skliče predsednik celjskega učiteljskega društva, nam bo dalo pravec v tej zadevi, koga naj volimo, za koga naj delamo med narodom, eventualno ali se volitve ne udeležimo!

„Slovenčeva“ grožnja. Sobotni »Slovenec« sirovo napada tovariša Žirovnika, nadučitelja v Št. Vidu pri Ljubljani, ker je govoril na občnem zboru »Učiteljskega društva ljubljanske okolice« o učiteljskem delovanju izven šole. Pri tej priliki grozi »Slovenec«, da bo z učiteljstvom temeljito obračunal. Ta grožnja je toliko bolj strašna, ker »Slovenec« molči, kako misli izvršiti krvavo justifikacijo nad naprednim učiteljstvom. To se bo vsekakor moralo oborožiti s pasjimi biči, da se bo lahko branilo pred klerikalnimi rokovnjači!

Na zaupnem shodu v Celju, kjer so se razgovarjali o kandidatih za izpraznjena poslanska mesta, se je izrekel v imenu štajerskega organizovanega učiteljstva tovariš nadučitelj Armin Gradišnik proti kandidaturi dr. Korošca, prononsiranega klerikalnega agitatorja, ki je sovražnik šolstva in učiteljstva. Seveda napada »Slovenec« tovariša Gradišnika. Ta list sploh nič drugega ne zna kakor samo gristi in natolcevat. Vkljub temu pa bo učiteljstvo delovalo proti Korošču!

Za ravnatelja meščanske šole v Krškem je imenoval dež. šol. svet dr. Tomaža Romiha, doslej učitelja na tem zavodu in župana v Krškem.

Zaradi bolezn je na dopustu g. F. Vabič, nadučitelj na Runeču. Nadomestuje ga g. Robert Košar kot začasni vodja.

Nesramnost „Slovenčeva“ je vsak dan večja, to najbrže zato, ker ga pišejo moralno popolnoma zanikarni ljudje. V soboto se je zagnal v učitelje-orglavce, pišoč o njih, da liberalni učitelji ne znajo kaj posebnega orglati in da škoda za cerkev ne bo velika, ako odpovedo orglanje. Proti liberalnim pevskim društvom, ki jih hočejo pristaši deželnozborške napredne bande ustanoviti, veljaj načelo, da se naj povsod osnuje katoliško pevsko društvo! — Učiteljstvo je z orglarijo delalo cerkvi tlako in uslugo, v plačilo ga sedaj sramoti glasilo ljubljanskega škofa, ki so mu tolikrat v proslavo pele orgle, igrane od učiteljevih rok! Mačja godba je najboljša merilo klerikalne muzikališke izobraženosti. Kolika je ta pri klerikalnih učiteljih, bi bilo dobro vprašati predsednika »Slomškove zveze«. Tja se naj zateče »Slovenec« preden zopet začne sramotiti učiteljstvo! Informacije, ki jih dobi tam, bodo morda nekoliko ublažile njegovo prostaštvo in njegovo sirovost.

Infamijo imenuje »Slovenec«, ker smo priporočali, naj voli učiteljstvo v odbor »Slov. Matice« tovariša nadučitelja Ivo Trošta, priznanega pisatelja. No, vzlic »Slovenčevim« sirovim psovkam si ne damo jemati pravice, da bi ne kandidirali tudi v bodoče v odbor »Slovenske Matice« članov svojega stanu. Za »Slovensko Matico« ima tudi učiteljstvo svojih zaslug — med 172 poverjeniki je 48 učiteljev, oziroma nadučiteljev — zato je čisto pravično, da ima tudi svoje zastopnike v njenem odboru. »Slovenčeva« zabavljanje nas nič ne moti, da bi ne iskali tam, kjer imamo dolžnosti, tudi svojih pravic!

Meščanska šola v Postojni. V »Slovenskem Narodu« z dne 12. t. m. čitamo pod tem naslovom: »Deželni šolski svet je imel v zadnji seji imenovati ravnatelja novi meščanski šoli s trgovskim značajem, ki se ustanovi v Postojni. Za to mesto sta prišla v pošte dva kompetenta, učitelj v Ljubljani in predsednik »Zaveze«, g. Luka Jelenc, in učitelj na meščanski šoli v Krškem, g. Josip Brinar. Postojnski okrajni šolski svet je predlagal g. Jelencu na prvem mestu in g. Brinarja na drugem mestu. V dež. šol. svetu se je poudarjalo, da je g. Jelenc po starosti in službenih letih dosti starejši od g. Brinarja, dočim se je vlada sklicevala na neko ministrsko naredbo, glasom katere je za ravnatelja meščanskih šol imenovati le učitelje, ki so službovali na meščanski šoli, in je predlagala g. Brinarja. Imenovan je bil g. Brinar; za g. Jelencu so glasovali štirje člani dež. šol. sveta«. — K temu imenovanju prinaša isti list z dne 14. t. m. ta-le dopis iz Postojne: »Kakor strela iz jasnega neba nas je zadela novica o imenovanju ravnatelja naši meščanski šoli. Ne moremo ničesar očitati g. Brinarju, a odkrito povemo, da smo brez izjeme vsi naprednjaki — in Postojna je vsa napredna — zanesljivo pričakovali, da nam bo deželni šol. svet imenoval za to važno mesto tistega, ki smo ga predlagali, namreč gosp. učitelja Jelencu iz Ljubljane, ki je na glasu kot izvrsten in značajan učitelj ter uživa kot predsednik »Učiteljske zaveze« zaupanje vsega slovenskega učiteljstva. Neizmerno velike stroške bomo imeli z zgradbo in vzdrževanjem nove meščanske šole, zato bi moral deželni šolski svet vsaj toliko takta imeti, da bi nam bil imenoval ravnatelja, ki smo ga želeli in je bil od okrajnega šolskega sveta predlagan na prvem mestu. Čujemo, da je bil merodajen pri tem imenovanju klerikalni duh, ki veje v deželnem šolskem svetu, ne pa sposobnost in pa pravica! Garantujemo pa deželnemu šolskemu svetu, da to krivično imenovanje ne bo ostalo brez zlih posledic! — To objavljamo samo zato, da se razvidi, kako upoštevajo v ljubljanski vladni palači voljo ljudstva. — Na isti zavod sta imenovana za suplenta tovariša Gorjup in Stritar, za kateheta pa kaplan Ažman.

Javno knjižnico in čitalnico v Ljubljani ustanove društva »Akademija«, »Prosveta« in »Sokol«.

Tečaj za meščanske učitelje. Naučno ministrstvo je dovolilo, da se priredi v šolskem letu 1906/7 na ljubljanskem učiteljskem kurzu za meščanske učitelje s temi-le predmeti: pedagogika (2 uri na teden), prirodoslovje (3 ure na teden), kemija (1 uro na teden), matematika (3 ure na teden), prirodopis (3 ure na teden), geometriško risanje (3 ure na teden).

teden), prosto risanje (3 ure na teden). Pouk se vrši celo šolsko leto 1906/7 ob navadnih šolskih dneh zvečer med 5. in 8. uro. Tega kurza se smejo obenem udeleževati slušatelji in slušateljice. Njih število je omejeno na 40. Za sprejem je potreben dokaz o učni usposobljenosti za obče ljudske šole ali vsaj z dobrim uspehom prebita zrelostna preizkušnja na kakem učiteljišču in pa npravna neomadeževanost. Prosilci, ki imajo usposobljenost za obče ljudske šole, imajo prednost. Oglase za sprejem je pošiljati do konca avgusta t. l. ravnateljstvu c. kr. učiteljišča v Ljubljani. Ker se vrši ta kurz v večernih urah, se ga bo ljubljansko in ljubljanske okolice učiteljstvo lahko udeleževalo, ne da bi kaj trpela njihova dolžnost. Ako se pa hoče udeležiti kurza kdo iz drugih okrajev, si mora izprositi dopust in plačati suplenta in stroške za bivanje v Ljubljani iz svojega žepa.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 1060

Gorlško.

V okraju sežanskem se razpisujejo v definitivno nameščenje te-le službe:

1. Mesto višega učitelja na dvorazrednici v Kostanjevici.
2. Mesto učitelja-voditelja na enorazrednicah: Branica, Gabrovica, Kazlje, Kobljeglava, Štjak, Štorje.
3. Mesto učitelja na dvorazrednici v Povirju.
4. Mesto učiteljice na trirazrednici v Lokvi.
5. Mesto učiteljice na dvorazrednici v Dutovljah.

Prosilci, oziroma prosilke naj vlagajo svoje prošnje, opremljene s pričevali usposobljenosti in zrelostnega izpita, dekreti o provizoričnem nameščenju in z domovnico predpisanim potom na okr. šolski svet do 10. junija t. l.

Dohodki so ustanovljeni z zakonom od 14. januarja 1906, dež. zak. in ukaz. št. 10.

C. kr. okrajni šolski svet Sežana, 30. aprila 1906.

Za predsednika: Kante.

Naročajte samo pri tiskarnah, ki objavljajo oglase v našem listu. — Pri naročilih se sklicujte na oglase našega lista!

Šolske tiskovine

priporoča

tiskarna J. BLASNIKA naslednikov
v Ljubljani.

Ne zabite
„Učiteljskega
konvikta!“

Šolske tiskovine

odobrene po dež. šolskem svetu
ter vse tiskovine za obrtne nadaljevalne šole po naj-
novejših predpisih priporoča tvrdka

Dragotin Hribar v Ljubljani.

Jubilejska samopomoč.

Računski sklep

društva „Jubilejska samopomoč“ za VII. upravno dobo od 1. avgusta 1905 do 30. aprila 1906.

Dohodki.

	K	h
1 Gotovine v blagajnici koncem VI. dobe	53	88
2 V poštne hranilnici » » »	591	15
3 Obresti poštne hranilnice za l. 1905	9	15
4 Dividenda deležu hranil. »Učit. konvikta«	5	—
5 Pristopnine novih članov	135	50
6 Doneski članov	1203	—
7 Povrnjeni poštne stroški	53	95
Skupaj	2051	63

Stroški.

	K	h
1 Vdovi Emi Tribnikovi, Sp. Polskava	394	—
2 » Vilmi Josinovi, Ljubljana	392	—
3 Vložek v hranilnico	545	—
4 Vložek v poštne hranilnici	641	84
5 Strošek poštne hranilnice	14	96
6 Položnice, znamke, zavitki in razno	25	78
7 Gotovine v blagajnici	38	05
Skupaj	2051	63

Imovina:

V Kmetijski posojilnici ljubljanske okolice	1669 K	72 h
V hranilnici »Učit. konvikta«	2045 »	— »
V poštne hranilnici	641 »	84 »
V gotovini	38 »	05 »
Skupaj	4394 K	61 h
Mimo koncem VI. upravne dobe	3780 »	26 »
se je imovina pomnožila za	614 K	35 h

Člani:

Konec VI. upravne dobe	197 članov
V VII. dobi umrli	2 člana
Pristopilo	8 članov
Konec VII. upravne dobe	203 člani.

Studenec-Ig, dne 1. maja 1906.

Franc Ks. Trošt s. r.
t. č. predsednik in blagajnik.